

Rijden onder invloed in de provincie Utrecht, 1993-1994

De ontwikkeling van het alcoholgebruik van automobilisten in weekendnachten

R-94-36

M.P.M. Mathijssen

Leidschendam, 1994

Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid SWOV

Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid SWOV
Postbus 170
2260 AD Leidschendam
Telefoon 070-3209323
Telefax 070-3201261

Inhoud

1.	<i>Inleiding</i>	4
1.1.	Doel van het onderzoek	4
1.2.	Uitvoering van het onderzoek	5
1.3.	Analyse van de gegevens	6
2.	<i>Beknopte beschrijving van de resultaten</i>	7
3.	<i>Tabellen 1 t/m 6</i>	11
	<i>Bijlage: enquêteformulier</i>	

1. Inleiding

Evenals in voorgaande jaren heeft de SWOV in nauwe samenwerking met de politie ook in 1994 weer het alcoholgebruik van automobilisten in de provincie Utrecht geïnventariseerd. De metingen hebben plaatsgevonden in de nacht van vrijdag 16 op zaterdag 17 september en in de nacht van zaterdag 17 op zondag 18 september 1994. De metingen zijn uitgevoerd door zes controleteams, samengesteld uit medewerkers van alle districten van de politieregio Utrecht, volgens richtlijnen die door de SWOV zijn opgesteld. De opdracht voor het onderzoek is aan de SWOV verleend door de Adviesdienst Verkeer en Vervoer van Rijkswaterstaat en de regionale RWS-directie in de provincie Utrecht.

De metingen hebben plaatsgevonden in de volgende gebieden: de stad Utrecht; de kleinere gemeenten rond de stad Utrecht (Vleuten, Maarssen e.o.); het gebied rond Veenendaal en Zeist; Nieuwegein en IJsselstein; Amersfoort; en de kleinere gemeenten rond Amersfoort (Leusden, Soest e.o.). Daarmee zijn metingen uitgevoerd in bijna alle districten van de politieregio Utrecht.

De SWOV is de politiemensen die de metingen hebben uitgevoerd, veel dank verschuldigd voor hun inzet en zorgvuldigheid.

Bij de inventarisatie is het alcoholgebruik van automobilisten geregistreerd, onderverdeeld naar gebied, dag, tijdstip, geslacht en leeftijd. Daarnaast heeft de politie de herkomst van (een groot deel van) de overtreeders geregistreerd.

Tot slot zijn de gegevens ook nog ingedeeld naar twee vervoerregio's in oprichting, nl. Utrecht en Eemland. Een klein deel van de metingen in één onderzoeknacht vond plaats binnen de toekomstige vervoerregio Vallei-gebied, die deels in de provincie Gelderland, deels in de provincie Utrecht ligt. In die regio heeft één controleteam alleen vroeg op de avond het alcoholgebruik van automobilisten gemeten. De desbetreffende gegevens leveren daardoor geen goed beeld op van het alcoholgebruik over de hele onderzoeknacht. Daarom zijn die gegevens toegevoegd aan de gegevens van de vervoerregio Utrecht, waar het controleteam het grootste deel van de onderzoeknacht heeft doorgebracht.

1.1. Doel van het onderzoek

Het belangrijkste doel van de SWOV-metingen is het vaststellen van ontwikkelingen in het alcoholgebruik van de Utrechtse automobilisten. Daartoe worden de gegevens van 1994 vergeleken met die van 1993 en, voor zover zinvol, van eerdere jaren.

Het nauwkeurig volgen van ontwikkelingen in het alcoholgebruik in het verkeer is voor het beleid van wezenlijk belang, omdat een relatief kleine stijging van het rijden onder invloed al ernstige gevolgen voor de verkeersveiligheid kan hebben. Daarnaast levert het onderzoek aanwijzingen op over eventuele speciale probleemgroepen of -gebieden. Gegevens hierover kunnen worden gebruikt bij het opzetten van toezicht- en voorlichtingscampagnes rond alcoholgebruik in het verkeer.

Het onderzoek in Utrecht maakt deel uit van een landelijk onderzoek naar het alcoholgebruik van automobilisten in weekendnachten, dat al sinds het begin van de jaren zeventig regelmatig wordt herhaald. De onderzoeksgroep en de onderzoekstijdstippen zijn indertijd uitgekozen op grond van hun grote bijdrage aan de alcoholonveiligheid. Bij tweederde van de geregistreerde alcoholongevallen in Nederland is het een automobilist die alcohol heeft gebruikt. En in weekendnachten gebeuren relatief veel alcoholongevallen; de vrijdag- en zaterdagnacht, die 7% van de totale week uitmaken, nemen een kwart van de geregistreerde alcoholongevallen voor hun rekening. Het onderzoek heeft een unieke tijdreeks gegevens over het alcoholgebruik van Nederlandse automobilisten opgeleverd. Die gegevens zijn zowel voor landelijk als regionaal verkeersveiligheidsbeleid van belang. Behalve in schriftelijke verslagen aan de landelijke en regionale opdrachtgevers worden de resultaten ook opgenomen in BIS-V, het geautomatiseerde BeleidsInformatieSysteem over ontwikkelingen in een aantal belangrijke aandachtsgebieden voor het verkeersveiligheidsbeleid.

In de loop der jaren zijn diverse wijzigingen in de onderzoeksmethode doorgevoerd om de efficiëntie van het onderzoek te vergroten zonder de vergelijkbaarheid van de gegevens in de tijd aan te tasten. Zo is de landelijke steekproef ongeveer zeven maal zo groot geworden als in de jaren zeventig en tachtig, zonder dat de kosten van het onderzoek zijn toegenomen. De betrouwbaarheid van uitspraken over ontwikkelingen in het alcoholgebruik is daardoor sterk toegenomen. Dit geldt vooral voor de relatief kleine groep zware drinkers met een sterk verhoogde ongevals- en letselskans.

Veranderingen in de onderzoeksgroep en/of het onderzoekstijdstip zouden betekenen, dat de bestaande tijdreeks wordt afgebroken. Zulke veranderingen worden in het algemeen slechts doorgevoerd op grond van zwaarwegende argumenten. In dit geval zou dat een verschuiving van het zwaartepunt in het alcoholgebruik en/of de alcoholonveiligheid kunnen zijn. Vooralsnog bestaan er echter geen aanwijzingen voor zo'n verschuiving.

Naast de metingen van het alcoholgebruik van automobilisten heeft de SWOV in 1994 weer een korte enquête onder de contactpersonen bij de politie uitgevoerd. Die is bedoeld om enig inzicht te krijgen in de aard en omvang van het politietoezicht en in eventuele veranderingen daarin. De vragenlijst is als bijlage bij dit verslag opgenomen.

1.2. Uitvoering van het onderzoek

De controleteams van de politie hebben in de twee weekeindnachten in totaal 1425 willekeurige automobilisten staande gehouden. Dat waren er 50 meer dan in 1993.

Elke staande gehouden automobilist heeft een blaastest afgelegd op een draagbare elektronische ademtester met cijfermatige uitlezing van een exact BAG-promillage (BAG = bloedalcoholgehalte; de wettelijke BAG-limiet ligt in Nederland op 0,50 promille). Voor het gebruik van testers die een BAG-promillage aangeven, heeft het Gerechtelijk Laboratorium van het Ministerie van Justitie toestemming verleend.

1.3. Analyse van de gegevens

De verzamelde gegevens zijn geanalyseerd met behulp een log-lineair analyseprogramma. Er is tweezijdig getoetst op 5%-niveau.

In de praktijk betekent dit, dat bij een steekproef van 1500 waarnemingen en een uitgangsperscentage van 4% overtreders (vergelijkbaar met de landelijke situatie in 1993) een verandering van 1,5% statistisch significant zal blijken te zijn.

De resultaten van het onderzoek worden in hoofdstuk 3 gepresenteerd in de vorm van een tabellenoverzicht, waarop in het volgende hoofdstuk een korte toelichting wordt gegeven.

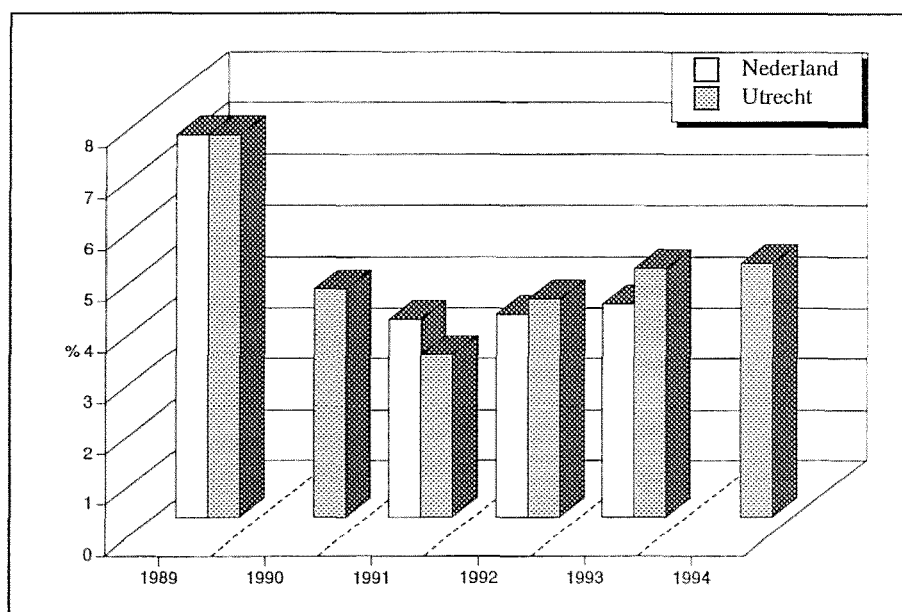
2. Beknopte beschrijving van de resultaten

De resultaten van het onderzoek naar het alcoholgebruik van automobilisten in de provincie Utrecht worden in dit hoofdstuk besproken aan de hand van de tabellen 1 t/m 6 uit hoofdstuk 3. De resultaten van 1994 worden steeds vergeleken met de Utrechtse en landelijke resultaten van 1993. De geselecteerde onderzoeksgebieden waren in 1994 niet geheel identiek aan die in 1993. Dit is een gevolg van het streven naar een optimale verdeling van de steekproef over de verschillende districten van de politieregio Utrecht. Gevolgen voor de BAG-verdeling op provinciaal niveau lijkt deze verandering niet of nauwelijks gehad te hebben.

Tabel 1. BAG-verdeling naar dag van het weekend

In 1994 zijn in Utrecht iets meer drinkers (BAG $\geq 0,20$ promille) aangetroffen dan in 1993: 11,2% in 1994 versus 10,1% in 1993. Het aandeel overtreders (BAG $\geq 0,50$ promille) is met 5,0% vrijwel gelijk gebleven; in 1993 bedroeg het 4,9%. Geen van deze effecten is statistisch significant. In heel Nederland bedroeg het aandeel overtreders in het najaar van 1993 4,2%. Dit wijkt niet significant af van het Utrechtse aandeel in 1994 ($Z = 1,40$; $\chi^2 = 1,96$ bij $df = 1$). Het landelijke percentage voor 1994 is nog niet bekend.

In onderstaande grafiek is de ontwikkeling van het aandeel overtreders in de provincie Utrecht en in heel Nederland sinds 1989 weergegeven. Er is duidelijk in te zien, dat de Utrechtse situatie sinds 1992 is verslechterd en in 1992 en 1993 niet meer gunstig afsteekt bij het landelijke gemiddelde. De vergelijking met de landelijke situatie in 1994 kan pas worden gemaakt, wanneer de gegevens van alle provincies bekend zijn. Publicatie van de landelijke gegevens over 1994 is medio 1995 te verwachten.

Ontwikkeling van het aandeel rijders onder invloed in Nederland en de provincie Utrecht, 1989-1994.

Het aandeel zwaardere overtreeders ($BAG \geq 0,80$ promille) in de provincie Utrecht was in 1994 met 2,1% vrijwel gelijk aan dat van 1993 (2,3%). Het landelijke percentage zwaardere overtreeders bedroeg in 1993 eveneens 2,1%.

Op landelijke schaal is het aandeel overtreeders in de vrijdagnacht groter dan in de zaterdagnacht. Maar doordat het verkeersaanbod in de zaterdagnacht groter is dan in de vrijdagnacht, ontlopen de absolute aantallen overtreeders in beide nachten elkaar meestal niet veel.

In de provincie Utrecht bedroeg het aandeel overtreeders in 1994 op vrijdag 5,8% en op zaterdag 4,2%. Dit verschil is vergelijkbaar met dat in de rest van Nederland. Ook in Utrecht was het verkeersaanbod in 1994 op zaterdag groter dan op vrijdag.

Tabel 2. BAG-verdeling naar dag en onderzoeksgebied

In tabel 2b wijken de aantallen waarnemingen in de vrijdag- resp. zaterdagnacht af van de aantallen in tabel 1b en tabel 3b. Dat komt doordat de waarnemingen tussen 22.00 en 24.00 u. in Amersfoort om praktische redenen op vrijdag hebben plaatsgevonden en in Leusden/Soest op zaterdag. In tabel 2b zijn alle waarnemingen in Amersfoort bij de zaterdagnacht ondergebracht en alle waarnemingen in Leusden/Soest bij de vrijdagnacht.

De hoogste percentages overtreeders zijn in 1994 op vrijdag aangetroffen in de stad Utrecht (6,9%) en op zaterdag in Amersfoort (5,6%). Het verschil met de overige onderzoeksgebieden is niet statistisch significant, maar komt wel overeen met de landelijke verschillen naar gemeentegrootte. Zowel in Utrecht als in Amersfoort was het aantal waarnemingen in 1994 relatief gering. Als de aantallen daar gelijk waren geweest aan het gemiddelde van de overige onderzoekgebieden, zou het percentage overtreeders in de hele provincie een fractie hoger zijn uitgevallen dan de 5,0% die nu uit het onderzoek resulteert.

Tabel 3. BAG-verdeling naar dag en tijdstip

Naarmate het later in de nacht wordt, neemt het aandeel overtreeders toe. Maar tegelijkertijd neemt het verkeersaanbod af. De absolute aantallen rijders onder invloed op verschillende tijdstippen van de weekendnachten ontlopen elkaar doorgaans dan ook niet veel. De Utrechtse situatie in 1994 wijkt op dit punt niet af van het landelijke beeld. Voor middernacht was het aandeel overtreeders op beide dagen significant kleiner dan na middernacht ($Z = 3.34$; $\chi^2 = 11.18$ bij $df = 1$). In 1993 waren de verschillen naar tijdstip op zaterdag wat minder duidelijk.

Verder neemt niet alleen het aandeel overtredingen toe naarmate het later wordt, maar ook de zwaarte ervan.

Tabel 4. BAG-verdeling naar geslacht en leeftijd

Rijden onder invloed blijkt ook in 1994 nog steeds voornamelijk een mannenprobleem te zijn. Mannelijke bestuurders waren in 1994 in Utrecht verhoudingsgewijs ruim drie maal zo vaak onder invloed als vrouwelijke (6,0% versus 1,9%). Dit komt overeen met het landelijke beeld.

Bij de vrouwelijke bestuurders waren er in 1994 geen significante verschillen naar leeftijdsgroep. Bij de mannen zijn de laagste percentages

overtreders in 1994 aangetroffen in de leeftijdsgroep onder de 25 jaar (2,1%) en in de leeftijdsgroep van 50 jaar en ouder (3,3%). Het hoogste percentage overtreders is aangetroffen in de leeftijdsgroep van 35-49 jaar (9,7%); in de leeftijdsgroep van 25-34 jaar had 7,0% teveel gedronken. Het verschil tussen mannen van 25-49 jaar enerzijds en jongere en oudere mannen anderzijds is in 1994 statistisch significant ($Z = 3,60$; $\chi^2 = 12,96$ bij $df = 1$). In 1993 was dat in Utrecht nog niet het geval, maar in heel Nederland wel.

In 1994 was 74,7% van alle gecontroleerde bestuurders in Utrecht van het mannelijke geslacht. In 1993 bedroeg het aandeel mannelijke bestuurders in heel Nederland 72,9%.

Tabel 5. Herkomstverdeling van overtreders

In de registratie van de herkomst van overtreders is in 1994 een verandering aangebracht. Registratie vanaf een BAG $\geq 0,50$ promille bleek in voorgaande jaren tot verwarring te leiden, omdat veel controleteams een automobilist pas in overtreding vonden bij een BAG $\geq 0,70$ promille. Dit is de grens waarbij een automobilist wordt overgebracht naar het bureau om de ademanalyse voor bewijsdoeleinden te ondergaan. Tussen 0,50 en 0,69 promille werd dan ook vaak vergeten naar de herkomst te vragen. Daarom is de grens voor de herkomstregistratie in 1994 gelegd bij een BAG $\geq 0,70$ promille.

De herkomstverdeling van de 43 overtreders in 1994 is als volgt:

- horecagelegenheid (bar, café, restaurant, disco)	44%
- bezoek/feestje	21%
- werk/thuis	16%
- sportkantine	2%
- overig/onbekend	16%

Deze verdeling wijkt niet belangrijk af van de verdeling in 1993. Opvallend zijn de hoge BAG-waarden van overtreders die zeiden uit een horecagelegenheid of van huis of hun werk te komen.

Tabel 6. BAG-verdeling naar vervoerregio

In 1994 wordt voor de eerste maal een BAG-verdeling naar vervoerregio gepresenteerd. Tussen de vervoerregio's Utrecht en Eemland blijkt geen verschil van betekenis in het alcoholgebruik van automobilisten te bestaan. Zoals al vermeld in de inleiding, is onder de vervoerregio Utrecht ook een beperkt aantal waarnemingen uit de vervoerregio Valleigebied opgenomen.

Enquêteresultaten

De enquêteresultaten per provincie zijn slechts beperkt bruikbaar vanwege de zeer geringe steekproefomvang (zes onderzoeksgebieden). Over de resultaten zal dan ook pas uitvoerig worden gerapporteerd in het landelijke verslag dat na afloop van alle provinciale metingen wordt opgesteld. De volgende globale resultaten van de Utrechtse enquête zijn echter wel het vermelden waard:

- Volgens de politiecoördinatoren is het toezicht in twee onderzoeksgebieden toegenomen (met resp. 10% en 75%), in twee andere afgenomen (beide met 50%) en in één gelijk gebleven; één coördinator wist niet, of er veranderingen in het toezichtniveau waren opgetreden.

- In één onderzoeksgebied waren in het jaar voorafgaand aan de SWOV-metingen meer dan zes geplande, aselechte alcoholcontroles per 100.000 inwoners uitgevoerd, in combinatie met aselechte alcoholcontrole door surveillance-teams. Een dergelijk toezichtniveau is als "hoog" te kwalificeren (zie ook: *Rijden onder invloed in Nederland, 1992-1993. SWOV, 1994*). In vier andere onderzoeksgebieden waren incidentele geplande alcoholcontroles uitgevoerd, gecombineerd met systematische aselechte alcoholcontrole door surveillance-teams. Dit toezichtniveau is als "gemiddeld" te kwalificeren. In het resterende onderzoeksgebied waren geen geplande alcoholcontroles uitgevoerd, maar was wel sprake van systematische aselechte alcoholcontrole door surveillance-teams. Dit toezichtniveau kan als "laag" worden gekwalificeerd, zij het dat in verschillende andere Nederlandse politieregio's en -districten een nog lager niveau wordt aangetroffen (in het geheel geen aselechte alcoholcontrole).

- In geen van de zes onderzoeksgebieden was sprake van systematische alcoholcontrole onder betrokkenen bij ongevallen.

Al met al lijkt het erop, dat het niveau van politietoezicht in de provincie Utrecht tussen 1993 en 1994 niet verder is afgenomen. In 1993 was er wel een afname ten opzichte van 1992.

Conclusies en aanbevelingen

De resultaten van het Rij- en drinkgewoontenonderzoek in 1994 leveren de bevestiging, dat het rijden onder invloed in de provincie Utrecht de afgelopen jaren is toegenomen. De resultaten van 1992 en 1993 gaven daarvoor al de eerste indicaties. Een verband met het afgenomen politietoezicht kan op grond van de beperkte enquêtegegevens niet wetenschappelijk worden aangetoond, maar ligt wel voor de hand. In het recente verleden is immers herhaaldelijk waargenomen, dat een verbetering van het toezicht en de bijbehorende voorlichting en publiciteit hand in hand ging met een afname van het rijden onder invloed.

Nu de reorganisatie van de politie definitief haar beslag heeft gekregen, kan het toezicht op alcoholgebruik hopelijk weer worden geïntensiveerd. Van belang daarbij is dat de opsporing en afhandeling van verdachten door de politie op een efficiënte wijze plaatsvindt. Een stapje in de goede richting is, dat overtreeders met een ademalcoholgehalte tussen 235 en 350 µg/l (gelijk aan een BAG tussen 0,54 en 0,80 promille) sinds kort een politietransactie krijgen aangeboden. Voorheen was dat een gemandateerde OM-transactie, die meer papierwerk met zich meebracht.

Een verdere verbetering van de efficiëntie is te bereiken door het toepassen van slimme toezichtstrategieën en -methoden. Een belangrijk onderdeel daarvan zijn geplande aselechte alcoholcontroles, met name op dagen en tijdstippen waarop relatief veel rijders onder invloed te verwachten zijn: de weekendnachten, de zaterdag- en zondagmiddag en sommige doordeweekse nachten. Het grootste effect kan worden bereikt door elk uur van locatie te wisselen, door duidelijk zichtbaar te controleren en door een vast transportteam van twee personen de verdachten naar het bureau te laten vervoeren. Te vaak komt het nog voor dat verdachten door steeds weer nieuwe leden van het controleteam worden weggebracht. Als er dan enkele rijders onder invloed vrij snel achter elkaar worden betrapt, is er geen capaciteit op straat meer beschikbaar voor het testen van bestuurders.

3. Tabellen 1 t/m 6

Tabel 1a. Alcoholgebruik naar weekenddag in 1993

Tabel 1b. Alcoholgebruik naar weekenddag in 1994

Tabel 2a. Alcoholgebruik naar dag en gebied in 1993

Tabel 2b. Alcoholgebruik naar dag en gebied in 1994

Tabel 3a. Alcoholgebruik naar dag en tijdstip in 1993

Tabel 3b. Alcoholgebruik naar dag en tijdstip in 1994

Tabel 4a. Alcoholgebruik naar geslacht en leeftijd in 1993

Tabel 4b. Alcoholgebruik naar geslacht en leeftijd in 1994

Tabel 5a. Herkomst van overtredders naar BAG-klasse in 1993

Tabel 5b. Herkomst van overtredders naar BAG-klasse in 1994

Tabel 6. Alcoholgebruik naar vervoerregio in 1994

tabel 1a. alcoholgebruik naar weekenddag, 1993

dag	n	bloedalcoholgehalte (bag-‰)				
		0,2-0,5	0,5-0,8	0,8-1,3	≥1,3	≥0,5
vrijdag	657	4,9%	3,2%	1,5%	1,1%	5,8%
zaterdag	718	5,4%	2,1%	1,4%	0,7%	4,2%
totaal	1375	5,2%	2,6%	1,5%	0,9%	4,9%

tabel 2a. alcoholgebruik naar dag en gebied, 1993

dag en gebied	n	bloedalcoholgehalte (bag-‰)				
		0,2-0,5	0,5-0,8	0,8-1,3	≥1,3	≥0,5
<i>vrijdag</i>						
de bilt e.o	262	3,8%	5,0%	1,5%	0,4%	6,9%
leusden/soest	174	6,3%	1,1%	1,7%	2,3%	5,2%
utrecht	221	5,0%	2,7%	1,4%	0,9%	5,0%
totaal	657	4,9%	3,2%	1,5%	1,1%	5,8%
<i>zaterdag</i>						
zeist e.o.	260	5,4%	1,2%	0,4%	0,8%	2,3%
amersfoort	252	6,0%	2,0%	1,6%	0,8%	4,4%
nieuwegein	206	4,9%	3,4%	2,4%	0,5%	6,3%
totaal	718	5,4%	2,1%	1,4%	0,7%	4,2%

tabel 1b. alcoholgebruik naar weekenddag, 1994

dag	n	bloedalcoholgehalte (bag-‰)				
		0,2-0,5	0,5-0,8	0,8-1,3	≥1,3	≥0,5
vrijdag	688	7,1%	3,2%	1,3%	1,3%	5,8%
zaterdag	737	5,4%	2,6%	1,2%	0,4%	4,2%
totaal	1425	6,2%	2,9%	1,3%	0,8%	5,0%

tabel 2b. alcoholgebruik naar dag en gebied, 1994

dag en gebied	n	bloedalcoholgehalte (bag-‰)				
		0,2-0,5	0,5-0,8	0,8-1,3	≥1,3	≥0,5
<i>vrijdag</i>						
veenendaal/ zeist	260	8,5%	2,3%	1,5%	0,8%	4,6%
leusden/soest	246*	6,1%	4,1%	0,4%	1,2%	5,7%
utrecht	218	6,0%	3,2%	2,3%	1,4%	6,9%
totaal	724	4,9%	3,2%	1,4%	1,1%	5,7%
<i>zaterdag</i>						
vleuten/ maarssen	274	5,5%	3,3%	--	0,4%	3,6%
amersfoort	197*	7,6%	3,0%	2,0%	0,5%	5,6%
nieuwegein	230	3,9%	1,3%	1,7%	0,9%	3,9%
totaal	701	5,6%	2,6%	1,1%	0,6%	4,3%

* de metingen tussen 22.00 en 24.00 u. hebben in leusden/soest op zaterdag plaatsgevonden en in amersfoort op vrijdag

tabel 3a. alcoholgebruik naar dag en tijdstip, 1993

dag en tijdstip	n	bloedalcoholgehalte (bag-%)				
		0,2-0,5	0,5-0,8	0,8-1,3	≥1,3	≥0,5
<i>vrijdag</i>						
22-24 u.	315	4,1%	1,6%	0,6%	0,6%	2,9%
00-02 u.	224	5,4%	2,7%	1,8%	1,3%	5,8%
02-04 u.	118	5,9%	8,5%	3,4%	1,7%	13,6%
totaal	657	4,9%	3,2%	1,5%	1,1%	5,8%
<i>zaterdag</i>						
22-24 u.	296	4,0%	3,7%	1,4%	--	5,1%
00-02 u.	317	6,9%	0,9%	1,3%	0,3%	2,5%
02-04 u.	105	4,8%	1,0%	1,9%	3,8%	6,7%
totaal	718	5,4%	2,1%	1,4%	0,7%	4,2%

tabel 3b. alcoholgebruik naar dag en tijdstip, 1994

dag en tijdstip	n	bloedalcoholgehalte (bag-%o)				
		0,2-0,5	0,5-0,8	0,8-1,3	≥1,3	≥0,5
<i>vrijdag</i>						
22-24 u.	384	4,9%	2,1%	0,8%	1,0%	3,9%
00-02 u.	177	11,9%	4,5%	1,1%	1,1%	6,8%
02-04 u.	127	7,1%	4,7%	3,1%	2,4%	10,2%
totaal	688	7,1%	3,2%	1,3%	1,3%	5,8%
<i>zaterdag</i>						
22-24 u.	400	2,8%	2,0%	0,5%	--	2,5%
00-02 u.	219	7,3%	3,7%	0,9%	--	4,6%
02-04 u.	118	11,0%	2,5%	4,2%	2,5%	9,3%
totaal	737	5,4%	2,6%	1,2%	0,4%	4,2%

tabel 4a. alcoholgebruik naar geslacht en leeftijd, 1993

geslacht en leeftijd	n	bloedalcoholgehalte (bag-%o)				
		0,2-0,5	0,5-0,8	0,8-1,3	≥1,3	≥0,5
<i>mannen</i>						
18-24 jr	219	3,7%	0,9%	1,8%	--	2,7%
25-34 jr	315	6,7%	2,9%	2,2%	1,6%	6,7%
35-49 jr	318	8,2%	3,5%	1,6%	1,9%	6,9%
50 jr e.o.	148	4,1%	4,7%	0,7%	--	5,4%
totaal	1000	6,1%	2,9%	1,7%	1,1%	5,7%
<i>vrouwen</i>						
18-24 jr	96	1,0%	--	--	--	--
25-34 jr	131	2,3%	2,3%	--	--	2,3%
35-49 jr	108	4,6%	2,8%	0,9%	0,9%	4,6%
50 jr e.o.	40	2,5%	2,5%	5,0%	--	7,5%
totaal	375	2,7%	1,9%	0,8%	0,3%	2,9%

tabel 4b. alcoholgebruik naar geslacht en leeftijd, 1994

geslacht en leeftijd	n	bloedalcoholgehalte (bag-%)				
		0,2-0,5	0,5-0,8	0,8-1,3	≥1,3	≥0,5
<i>mannen</i>						
18-24 jr	234	4,7%	1,3%	0,4%	0,4%	2,1%
25-34 jr	314	6,1%	3,8%	2,2%	1,0%	7,0%
35-49 jr	308	10,1%	6,8%	1,3%	1,6%	9,7%
50 jr e.o.	209	5,7%	1,4%	1,0%	1,0%	3,3%
totaal	1065	6,9%	3,7%	1,3%	1,0%	6,0%
<i>vrouwen</i>						
18-24 jr	90	8,9%	--	1,1%	--	1,1%
25-34 jr	127	1,6%	1,6%	0,8%	0,8%	3,1%
35-49 jr	103	3,9%	--	1,0%	--	1,0%
50 jr e.o.	40	5,0%	--	2,5%	--	2,5%
totaal	360	4,4%	0,6%	1,1%	0,3%	1,9%

---

tabel 5a. herkomst van overtreders naar bag-klasse, 1993

---

bag-%	n	herkomst				
		horeca	sport- kantine	bezoek/ feestje	werk/ thuis	anders/ onbek.
0,5-0,8	36	22%	8%	31%	22%	17%
0,8-1,3	20	45%	10%	30%	10%	5%
≥ 1,3	12	42%	8%	50%	--	--
totaal	68	32%	9%	34%	15%	10%

---

tabel 5b. herkomst van overtreeders naar bag-klasse, 1994

bag-%	n	herkomst				
		horeca	sport- kantine	bezoek/ feestje	werk/ thuis	anders/ onbek.
0,7-0,8	13	38%	--	31%	8%	23%
0,8-1,3	18	56%	--	17%	17%	11%
≥ 1,3	12	33%	8%	17%	25%	17%
totaal	43	44%	2%	21%	16%	16%

tabel 6. alcoholgebruik naar vervoerregio, 1994

regio	n	bloedalcoholgehalte (bag-%)				
		0,2-0,5	0,5-0,8	0,8-1,3	≥1,3	≥0,5
utrecht*	982	6,0%	2,6%	1,3%	0,8%	4,7%
eemland	443	6,8%	3,6%	1,1%	0,9%	5,6%
totaal	1425	6,2%	2,9%	1,3%	0,8%	5,0%

* incl. Veenendaal en Rhenen (vervoerregio Valleigebied)

Bijlage: enquêteformulier

Enquête rij- en drinkgewoontenonderzoek 1994

Team:
Aantal inw. onderzoekgebied:
Contactpersoon:
Coördinator:
Telefoonnr.:

---

vragenlijst

A. Kunt u een schatting maken van de procentuele toe- of afname van het alcoholtoezicht in het onderzochte gebied in het afgelopen jaar:

1. toename met ....%
2. afname met ....%
3. gelijk gebleven
4. weet niet

B. Zijn er het afgelopen jaar in het onderzochte gebied de volgende soorten alcoholcontroles uitgevoerd:

1. geplande aselechte alcoholcontroles; zoja, aantal ....
1. ja
2. nee
2. systematische aselechte alcoholcontrole door surveillance
1. ja
2. nee
3. selectieve alcoholcontrole bij opvallend rijgedrag
1. ja
2. nee
4. systematische alcoholcontrole bij ongevallen
  - a. onder bestuurders van motorvoertuigen
1. ja
2. nee
  - b. onder bromfietzers
1. ja
2. nee
  - c. onder fietsers
1. ja
2. nee
  - d. onder voetgangers
1. ja
2. nee
5. andere controlevormen, namelijk.....
1. ja
2. nee